

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกสูงอยู่ใน 10 อันดับแรกของสินค้าส่งออกของไทย ซึ่งทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการจ้างงานและการพัฒนาของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน ตั้งแต่การทำเหมือง การเจียรไน การออกแบบ การทำและประกอบตัวเรือน การผลิตเครื่องมือเครื่องจักรในการเจียรไน พลอย และการทำวัสดุหีบห่อ เป็นต้น ทำให้เป็นอุตสาหกรรมหลักประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550 : ออนไลน์)

ในการผลิตสินค้าเครื่องประดับของไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ของมูลค่าการผลิตทั้งหมด จะเป็นเครื่องประดับแท้ที่ทำจากโลหะมีค่าประเภททองคำ แพลทินัม และเงิน แล้วนำมาประดับด้วยอัญมณีแท้ จึงทำให้เครื่องประดับที่ผลิตได้มีราคาค่อนข้างสูง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 10 ของมูลค่าการผลิตทั้งหมด เป็นเครื่องประดับเทียมที่ทำจากโลหะผสมประเภทต่าง ๆ เช่น ดีบุก ตะกั่ว ทองแดง สแตนเลส ทองเหลือง และหุบเคลือบด้วยทองคำหรือเงิน ซึ่งอาจประดับหรือไม่ประดับด้วยอัญมณีก็ได้ หากเป็นเครื่องประดับประกอบอัญมณีมักใช้อัญมณีสังเคราะห์ โดยวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องประดับโดยส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทองคำหรือเงิน ที่นำเข้าจากสวิตเซอร์แลนด์ ทองคำขาวและไข่มุกนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น เพชรและพลอยนำเข้าจากอินเดีย และอัญมณีสังเคราะห์นำเข้าจากจีน และออสเตรเลีย เป็นต้น (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2550 : ออนไลน์)

ตลาดรองรับเครื่องประดับของไทยมี 2 ตลาด คือ ตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตลาดภายในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด และตลาดต่างประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมด (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2550 : ออนไลน์) แต่การผลิตเพื่อการส่งออกต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตมากกว่าต้นทุนที่สูงกว่า เนื่องจากต้องแข่งขันด้านคุณภาพ รูปแบบ และราคากับประเทศคู่แข่งอีกจำนวนมาก ในปัจจุบันจึงมีผู้สนใจประกอบกิจการขายอัญมณีและเครื่องประดับเพื่อขายในประเทศ ซึ่งใช้ต้นทุนที่น้อยกว่าการส่งออกเป็นจำนวนมาก

ในด้านตลาดภายในประเทศนั้นสินค้าประเภทเครื่องประดับจัดเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย มีราคาค่อนข้างสูงและขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้บริโภค ส่วนใหญ่ลูกค้าภายในประเทศจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไป กลุ่มลูกค้าที่ทำงานแล้ว และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพราะเป็นกลุ่มที่มีอำนาจซื้อสูง ทั้งนี้เครื่องประดับที่ตกแต่งด้วยอัญมณี (Gemset Jewelry) เป็นเครื่องประดับที่มีผู้นิยมมากที่สุด รองลงมาคือ เครื่องประดับทองและเงิน (Plain Jewelry) ตามลำดับ ส่วนเครื่องประดับทองคำขาว หรือเครื่องประดับแพลทินัม ตลาดค่อนข้างแคบเพราะมีราคาสูง รูปแบบของเครื่องประดับขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ จึงทำให้รูปแบบของเครื่องประดับที่ขายภายในประเทศมีความหลากหลาย แหล่งการค้าที่สำคัญจะอยู่ตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำ และย่านที่มีนักท่องเที่ยวเดินผ่าน และร้านเพชรพลอยในโรงแรม เป็นต้น (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2550 : ออนไลน์)

ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นไทยได้เงินค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละเกือบ 8,000 บาท ซึ่งไม่ต่างจากเงินเดือนของคนที่เริ่มทำงานทั่วไป แต่สิ่งที่น่าสนใจ คือ พวกเขาไม่ต้องทำงานเอง และยิ่งไปกว่านั้น เกือบครึ่งหนึ่ง คือ 44.8 % ของกลุ่มตัวอย่างสามารถขอเงินเพิ่มได้อีกไม่อัน และ 26.8 % ถือบัตรเครดิตอีกด้วย ทำให้มีวงเงินใช้จ่ายไม่จำกัด โดยวัยรุ่นในภาพรวมใช้เงินซื้อเสื้อผ้า 96.9 % มากที่สุด รองลงมา คือ ซื้อเครื่องประดับ เช่น นาฬิกา สายสร้อย และต่างหู 74.7 % ของใช้ส่วนตัว เช่น เครื่องสำอางอีก 64.9 % และอาหาร 62.9 % (ชนันท์ อภิวันทนาพร และเดือนเพ็ญ ลิ้มศรีตระกูล, 2545) และมีการจัด 10 อันดับค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าของกลุ่มวัยรุ่นไทยพบว่าค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องประดับอยู่ในอันดับที่ 4 รองลงมาจากอาหารและเครื่องดื่ม ค่าเดินทาง และเสื้อผ้าซึ่งได้อันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ (สุกรี แมนชัยนิมิต, 2549 : ออนไลน์) ดังนั้นตลาดวัยรุ่นจึงเป็นที่น่าสนใจสำหรับธุรกิจเครื่องประดับ

จังหวัดเชียงใหม่จัดได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความเจริญในด้านต่างๆ เป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นศูนย์กลางทางการค้าอัญมณีที่สำคัญของภาคเหนือ เป็นแหล่งรวมของอัญมณีจากประเทศพม่า จากทางด้าน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งมีอัญมณีที่สำคัญได้แก่ ทับทิม ไพลิน และหยก เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมเครื่องประดับของจังหวัดเชียงใหม่เกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จัดเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีผู้เข้าศึกษาในแต่ละปีเป็นจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550 : ออนไลน์) ซึ่งจัดเป็นตลาดผู้บริโภคกลุ่มใหญ่ นักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้นส่วนมากก็จัดว่ามีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาถึงพฤติกรรม การซื้อเครื่องประดับของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ว่าเป็นเช่นไร โดยคาดว่าผลการศึกษา

ที่ได้นี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าเครื่องประดับอัญมณีที่ต้องการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง และยังสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่นได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรม การซื้อเครื่องประดับของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีในการซื้อเครื่องประดับ
2. เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ประกอบการเครื่องประดับ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดในกลุ่มนักศึกษา

นิยามศัพท์

พฤติกรรม การซื้อ หมายถึง การตัดสินใจซื้อและประเมินผลในการซื้อเครื่องประดับของนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตน โดยประเมินจากคำถามที่จะช่วยในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อค้นหาคำตอบ 7 ประการหรือ 6Ws และ 1H

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2550

เครื่องประดับ หมายถึง เครื่องประดับแท้ และเครื่องประดับเทียม ได้แก่ สร้อยคอ สร้อยข้อมือและข้อมือ กำไล แหวน และต่างหู

เครื่องประดับแท้ หมายถึง เครื่องประดับที่ทำจากโลหะมีค่าจำพวก ทองคำ เงิน หรือแพลทินัม อาจมีลักษณะเป็นเครื่องประดับที่ทำจากโลหะมีค่าล้วน (Plain Jewelry) หรือเป็นเครื่องประดับประกอบอัญมณี (Gemset Jewelry) (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2550 : ออนไลน์)

เครื่องประดับเทียม หมายถึง เครื่องประดับที่ทำจากโลหะผสมจำพวกทองเหลือง ทองแดง ดีบุก ตะกั่ว สแตนเลส และชุบเคลือบด้วยทองคำหรือเงิน ซึ่งอาจประดับหรือไม่ประดับด้วยอัญมณีก็ได้ หากเป็นเครื่องประดับประกอบอัญมณีมักใช้อัญมณีสังเคราะห์ (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2550 : ออนไลน์) ในการศึกษาครั้งนี้จะครอบคลุมเฉพาะเครื่องประดับที่ทำจาก

โลหะผสมล้วน และโลหะผสมประกอบอัญมณีสังเคราะห์หรืออัญมณีเลียนแบบ ได้แก่ แก้ว คริสตัล พลาสติก ไม่รวมเครื่องประดับอินทรีย์ ซึ่งได้แก่ ไข่มุก อำพัน ปะการัง เปลือกหอย และ งาช้าง และไม่รวมเครื่องประดับหินสี เนื่องจากเครื่องประดับที่ประกอบด้วยหินสีนั้นไม่จัดว่าเป็น เครื่องประดับเทียม

อัญมณี หมายถึง รัตนชาติที่เจียรไนเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำไปทำเครื่องประดับ (ปัญจวรรณ ธนสุทธิพิทักษ์, 2546) ในการศึกษาครั้งนี้จะครอบคลุมถึง เพชร พลอยเนื้อแข็ง (ไพฑูริย์ ทับทิม บุษราคัม และมรกต) และพลอยเนื้ออ่อน (อความารีน อเมทิส และชิทริน)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved